

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 138/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., I., zastúpeného JUDr. F. G., I, ktorou namietal porušenie čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nekonaním Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, ako aj nesprávnym úradným postupom a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 11 S 15/02, 11 S 16/02, 11 S 17/02, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2002 doručená sťažnosť P. K., I. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. F. G., I., ktorou namietal porušenie čl. 48 ods. 2 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nekonaním Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“), ako aj nesprávnym úradným postupom a rozsudkom Krajského súdu

v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 11 S 15/02, 11 S 16/02, 11 S 17/02.

Sťažovateľ požaduje vydanie nález, ktorým by ústavný súd vyslovil, že

1. nekonaním Sociálnej poisťovne v občianskoprávnej veci sťažovateľa došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie jeho veci bez prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy,

2. nesprávnym úradným postupom a rozsudkom krajského súdu č. k. 11 S 15/02-20, 11 S 16/02, 11 S 17/02 zo 14. mája 2002 došlo k porušeniu jeho práva na preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne spočívajúcemu v nekonaní vo veciach jeho návrhov podľa čl. 46 ods. 2 ústavy.

Napokon požaduje náhradu škody materiálnej a duševnej povahy vo výške 180 000 Sk, ktorú mu spôsobila Sociálna poisťovňa.

Vo vzťahu ku Sociálnej poisťovni sťažovateľ namieta, že hoci na základe jej oznámenia z 23. júla 2001 podal žiadosť o odpustenie penále z titulu omeškania úhrady predpísaného poisťného nemocenského a dôchodkového poistenia, doposiaľ nebolo v tejto veci Sociálnou poisťovňou rozhodnuté. Túto skutočnosť považuje za porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vo vzťahu voči krajskému súdu namieta správnosť rozsudku krajského súdu č. k. 11 S 15/02-20, 11 S 16/02, 11 S 17/02 zo 14. mája 2002 vrátane tej skutočnosti, že nečinnosťou Sociálnej poisťovne v otázke riešenia jeho žiadosti o odpustenie penále došlo k navýšeniu jeho platobných povinností voči Sociálnej poisťovni. Podľa jeho názoru došlo k porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd

vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. I bodu 78 ústavného zákona č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov sa v čl. 130 vypúšťa odsek 3, ktorý upravoval právomoc ústavného súdu začať konanie aj na podnet právnických osôb alebo fyzických osôb, ak namietali porušenie svojich práv, a to s účinnosťou od 1. júla 2001.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Na predbežnom prerokovaní posúdil ústavný súd podanie sťažovateľa označené ako „Podnet ... na začatie konania pred ústavným súdom“ podľa jeho obsahu ako sťažnosť v zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy. Vychádzal pri tom z ustanovenia § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ustanovením § 31a zákona o ústavnom súde.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým malo byť

spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 citovaného zákona).

Podľa zistenia ústavného súdu rozsudok krajského súdu č. k. 11 S 15/02-20, 11 S 16/02, 11 S 17/02 zo 14. mája 2002 nadobudol právoplatnosť 25. júna 2002.

Zo žaloby sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu zo 16. januára 2002 vyplýva, že žalobca napadol tri rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorými sa mu predpísalo dodatočné zaplatenie poistného nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia, ako aj penále za oneskorené úhrady.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 11 S 15/02-20, 11 S 16/02, 11 S 17/02 zo 14. mája 2001 vyplýva, že predmetom konania medzi sťažovateľom a Sociálnou poisťovňou bolo preskúmanie zákonnosti troch vyššie uvedených rozhodnutí Sociálnej poisťovne, teda že nešlo o konanie týkajúce sa nečinnosti Sociálnej poisťovne.

Hoci rozsudok krajského súdu č. k. 11 S 15/02-20, 11 S 16/02, 11 S 17/02 zo 14. mája 2002 nadobudol právoplatnosť 25. júna 2002, sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 15. októbra 2002 a ústavnému súdu došla 17. októbra 2002, teda po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť sťažnosť v časti, v ktorej smeruje proti postupu a rozsudku krajského súdu, bola podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z vyššie citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o porušení základných práv alebo slobôd je daná iba subsidiárne v prípade, ak o tom nerozhoduje iný súd.

Zákonom č. 501/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) s účinnosťou od 1. januára 2002 došlo k novelizácii § 244 OSP v tom zmysle, že v správnom súdnom

preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, pričom postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť (§ 244 ods. 3 in fine OSP).

Podľa názoru ústavného súdu treba považovať žalobu na nečinnosť orgánu verejnej správy zavedenú s účinnosťou od 1. januára 2002 za účinný právny prostriedok ochrany základného práva uvedeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorý má k dispozícii priamo účastník konania pred orgánom verejnej správy bez potreby súčinnosti iného orgánu. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej správy. Tento účel môže sťažovateľ plne dosiahnuť využitím uvedeného právneho prostriedku podľa § 244 OSP (mutatis mutandis I. ÚS 18/02).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd uzavrel, že vo vzťahu k Sociálnej poisťovni nie je daná právomoc ústavného súdu, lebo táto právomoc patrí všeobecnému súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2002

